

**Таблиця врахування / відхилення пропозицій,
наданих стейкхолдерами у процесі обговорення
освітньо-професійної програми «Стратегії і практики інклюзивного навчання»
для другого (магістерського) рівня**

Хто	Рекомендації/пропозиції/відгук	Врахування зміни
Пропозиції від роботодавців		
<p><i>Ірина Білецька,</i> директор Інклюзивно-ресурсного центра № 1 Голосіївського району м. Києва, член Ради роботодавців Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти</p>	<p>Врахувати у змісті навчальних дисциплін формування компетентності здобувачів щодо роботи у дистанційному форматі (он-лайн заняття, користування он-лайн сервісами і менеджерами, створення презентацій тощо).</p>	<p>Враховано у змістовому наповненні ОК 2 «Цифрові технології у професійній діяльності».</p>
	<p>Знайомити здобувачів із методиками Leiter-3, Wisc-4, Conners-3, REP-3 та ін. для визначення у дітей особливих освітніх потреб.</p>	<p>Враховано у змістовому наповненні ОК 4 «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин та фахівців», а саме: у модулі «Оцінювання особливих освітніх потреб та розвитку дитини в Інклюзивно-ресурсному центрі», у програмі виробничої практики (в Інклюзивно-ресурсному центрі).</p>
	<p>Дати інформацію про дітей з освітніми труднощами, що виникли внаслідок психологічної травми.</p>	<p>Враховано у змісті робочої програми виробничої практики у закладах освіти з інклюзивним навчанням.</p>

	Посилювати інклюзивну компетентність здобувачів, їхню здатність координувати супровід осіб з ООП у закладі освіти, здійснювати моніторинг результативності супроводу.	Враховано у змістовому наповненні усіх фахових ОК та у програмах виробничих практик, вибіркового блоці «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський) досвід», адже концептуально освітньо-професійна програма спрямована на підготовку координаторів інклюзивного навчання у закладах освіти.
	До блоку вибірових освітніх компонентів ввести навчальні дисципліни про супровід дітей з різними обмеженнями життєдіяльності та здоров'я, використовуючи у назві дисциплін сучасну класифікацію освітніх труднощів у осіб з ООП.	Враховано при формуванні вибірових освітніх компонентів.
<p>Людмила Тищенко, кандидат педагогічних наук, директор закладу дошкільної освіти комбінованого типу №9 м. Києва, член Ради роботодавців Факультету психології, соціальної роботи</p>	Посилювати розвиток методичної компетентності у здобувачів з планування психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП та підтримки батьків та фахівців; їхньої здатності координувати цей супровід у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.	Враховано у змісті робочої програми ОК 7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» та у програмі виробничої практики у закладах освіти з інклюзивним навчанням.
	Знати процедуру зарахування дитини до закладу освіти (спеціального, з інклюзивною формою навчання).	Враховано у змісті робочої програми ОК 7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти».

та спеціальної освіти		
<p>Інеса Юдакова, заступник директора з навчально-виховної роботи ЗЗСО № 281 м. Києва</p>	<p>Дати знання здобувачам зі спеціальної психології, зокрема про порушення та методи і технології соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Формувати навички ефективної взаємодії з батьками.</p>	<p>Враховано у вибіркових дисциплінах, а саме у вибіркового блоці «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський) досвід»: <i>Психологія розвитку дітей та учнів з особливими освітніми потребами / Psychologia rozwoju dzieci i młodzieży ze SPE.</i></p> <p>Враховано у змісті робочої програми ОК 6 «Технології розроблення індивідуальної освітньої траєкторії для дітей з особливими освітніми потребами», а саме: у модулі «Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами», виробничої практики та у вибіркового блоці «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський) досвід»: <i>Сім'я дитини з особливими освітніми потребами / Rodzina dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</i></p>
<p>Ніна Чвірова, заступник директора з навчально-виховної роботи</p>	<p>Передбачити під час реалізації ОПП можливості для розвитку умінь щодо налагодження комунікації з різними учасниками освітнього процесу, передусім з батьками.</p>	<p>Враховано у змісті робочої програми ОК 6 «Технології розроблення індивідуальної освітньої траєкторії для дітей з особливими освітніми потребами», а саме: у модулі «Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами», виробничої практики</p>

<p>ЗЗСО № 286 м. Києва</p>		<p>та у вибіркового блоці «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський) досвід»: <i>Сім'я дитини з особливими освітніми потребами / Rodzina dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</i></p>
	<p>Забезпечити проведення тренінгів комунікативності, лідерства, командної взаємодії, вирішення конфліктних ситуацій.</p>	<p>Ці уміння формуватимуться протягом усього навчання на ОПП під час виконання практичних завдань у міні-групі, виступів на семінарських і практичних заняттях. Проте надану пропозицію враховано у змісті робочої програми ОК 7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», а саме: у модулі «Тренінг з лідерства та командоутворення».</p>
	<p>Формувати у здобувачів навички щодо підтримки педагогів при складанні цілей під час розроблення ІПР.</p>	<p>Враховано у змісті робочої програми ОК 6 «Технології розроблення індивідуальної освітньої траєкторії для дітей з особливими освітніми потребами», а саме: у модулі «Стратегії втручання з опорою на SMART-цілі» та у програмах виробничої практики.</p>
	<p>Дати знання про особливості оцінювання результатів навчання осіб з особливими освітніми потребами.</p>	<p>Враховано в робочій програмі ОК «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», а саме: у модулі «Методичний супровід інклюзивного навчання у закладах освіти» та у програмі виробничої практики у закладах освіти з інклюзивним навчанням.</p>

	Під час проходження практики відвідати засідання команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	Буде передбачено в робочих програмах виробничої практики в закладах освіти з інклюзивним навчанням та в інклюзивно-ресурсному центрі
Пропозиції від здобувачів освіти		
Узагальнені пропозиції від студентів ОП «Логопедія», які вивчали вибіркового блок дисциплін «Інклюзивна освіта»	Більш детально приділити увагу вивченню методик і технологій оцінювання особливих освітніх потреб дітей у закладах освіти.	Враховано у змісті робочої програми ОК 4 «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин та фахівців», зокрема у модулі «Оцінювання особливих освітніх потреб та розвитку дитини в закладах освіти» та у програмах виробничих практик.
	Дати більше знань про особливості створення позитивного безпечного інклюзивного освітнього середовища у закладах освіти.	Враховано у змісті робочої програми ОК 5 «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища», зокрема у модулі «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища».
	Сприяти формуванню у студентів навичок ефективної комунікації у колективі, лідерства, командної взаємодії (у межах діяльності команди супроводу, налагодження партнерства між фахівцями, з одного боку, та фахівцями і батьками, з іншого)	Враховано у межах вивчення: ОК 4 «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин та фахівців», ОК7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» (зокрема, модулю «Тренінг з лідерства та командоутворення») та під час проходження виробничих практик

Пропозиції від академічної спільноти

<p>Dr hab. Ева Марія Кулеша <i>(Ewa M. Kulesza)</i>, prof. APS, директор Інституту спеціальної педагогіки Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської, Dr. Пауліна Залевська <i>(P. Zalewska)</i>, доктор філософії, викладач кафедри педагогічної терапії, керівник курсу «Інтегрована та інклюзивна освіта» для здобувачів з України</p>	<p>Вивчати сучасний міжнародний досвід у сфері інклюзивної освіти. Позитивним є бажання кафедри ознайомити українських здобувачів з польським досвідом впровадження інклюзивного навчання. Запропонували для удосконалення, поглиблення SKy11, SKy12 та кращого досягнення PHy15, PHy16 при розробленні змісту вибіркового блоку «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід)» орієнтуватися на стандарт підготовки відповідних фахівців у Польщі, що сприятиме формуванню експертної та лідерської позиції у майбутніх українських фахівців для ініціювання, планування, реалізації та моніторингу стійких якісних змін у процесі впровадження інклюзивного навчання в Україні.</p>	<p>Враховано у структурно-логічній схемі та змісті вибіркового блоку «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід) / <i>Edukacja integracyjna i włączająca (polskie doświadczenia)</i>», який складено спільно з Пауліною Залевською, керівником курсу «<i>Edukacja integracyjna i włączająca</i>» для українських здобувачів на основі стандарту підготовки вчителів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі у Польщі.</p>
--	--	---

<p>Dr. Ева Більська (<i>E. Bilska</i>), директор студій в APS;</p>	<p>Запропонувала механізми та алгоритми реалізації академічної мобільності здобувачів у процесі вивчення вибіркового блоку «<i>Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід)</i>», формат навчання – змішаний, що передбачає читання лекцій у дистанційному форматі та сесію практико-орієнтованих занять безпосередньо у Польщі на базі Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської та закладів освіти з інклюзивним навчанням м. Варшави.</p>	<p>Враховано при складанні навчального плану та графіку освітнього процесу для здобувачів цієї освітньо-професійної програми: навчання у змішаному форматі (лекції в онлайн форматі, практичні заняття в офлайн форматі на базі Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської, практика на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням м. Варшави).</p>
<p>Узагальнені пропозиції від представників академічної спільноти Факультету педагогічної освіти</p> <p>КУБГ : Геннадія Бондаренка, кандидата педагогічних наук, завідувача кафедри початкової освіти; Олени Половіної,</p>	<p>Дати знання про створення інклюзивного освітнього середовища у закладі освіти.</p> <p>Формувати методичну компетентність з організації інклюзивного навчання у закладі освіти.</p>	<p>Передбачено стандартом підготовки фахівців зі спеціальної освіти і відповідно враховано при розробленні ОПП у змісті ОК 5 «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища», у модулі: «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища».</p> <p>Передбачено концепцією цієї освітньо-професійної програми, адже весь її зміст спрямований на формування координатора/менеджера інклюзивного навчання у закладі освіти та враховано у межах вивчення ОК 7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», а саме: модулю «Методичний супровід</p>

<p>кандидата педагогічних наук, завідувача кафедри дошкільної освіти</p>		<p>інклюзивного навчання у закладах освіти») та під час проходження виробничих практик.</p>
	<p>Формувати компетентність у галузі дидактики інклюзивного навчання.</p>	<p>Враховано у змісті робочої програми ОК 5 «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища», а саме: модулю «Інклюзивна педагогіка»), де передбачено вивчення основних інклюзивних педагогічних підходів у процесі навчання дітей з ООП: універсальний дизайн у навчанні та диференційоване викладання. Крім того поглиблення знань з інклюзивної дидактики передбачено у змісті вибіркового блоку «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід) / Edukacja integracyjna i włączająca (polskie doświadczenia)», зокрема під час вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна дидактика / Dydaktyka specjalna» та інших.</p>

	<p>Формувати компетентність у сфері моніторингу якості інклюзивної освіти.</p>	<p>Передбачено концепцією цієї освітньо-професійної програми та враховано в ОК 7 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» та у програмах виробничої практики. З метою вивчення міжнародного досвіду з моніторингу якості інклюзивного навчання введено вибіркового блоку «Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід) / Edukacja integracyjna i włączająca (polskie doświadczenia)», що дасть змогу використати отримані знання під час розроблення системи моніторингу якості інклюзивного навчання безпосередньо на робочому місці.</p>
	<p>Дати знання щодо підтримки вихователів / вчителів при викладанні різних освітніх напрямів / галузей.</p>	<p>Цю пропозицію відхилено через брак навчального часу та, відповідно, неможливість введення цього освітнього контенту до навчального плану, але цю пропозицію взято до уваги під час розроблення змісту виробничої практики у закладі освіти, також може бути запропоновано студентам через реалізацію магістерського дослідження.</p>
<p>Узагальнені пропозиції від викладачів кафедри</p>	<p>Ввести в ОК 2 «ІКТ у професійній діяльності» теми із вивчення вміння користуватися пошуковими системами наукометричних баз.</p>	<p>Враховано у змісті робочої програми ОК 2 «ІКТ у професійній діяльності».</p>

спеціальної та інклюзивної освіти Університету Грінченка	Передбачити формування вміння підготовки наукової доповіді та презентації.	Враховано в ОК 3 «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті».
	Передбачити вивчення ресурсів діагностичних методик для особливих освітніх потреб (наприклад, Leiter-3, Wisc-4, Conners-3, PEP-3 та ін.).	Враховано в ОК 4 «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин та фахівців».
	Дати знання про особливості проведення дистанційного навчання, про ресурси для створення дидактичного контексту.	Враховано у змісті ОК 2 «Цифрові технології у професійній освіті», а також ці навички постійно формуватимуться під час навчання в електронному кампусі Університету та виконанні завдань до практичних занять та зі самостійної роботи.
Узагальнені пропозиції від експертного середовища: Наталія Софій, перший директор ВФ «Крок за кроком» (організації, яка вперше в Україні почала проєкту діяльність з організації та	Схвально поставилися до розроблення першої в Україні освітньо-професійної програми, спрямованої на підготовку професіоналів-менеджерів у сфері організації та впровадження інклюзивного навчання. Запропонували дати знання щодо можливостей застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) в освітньому процесі, адже це в плані заходів на виконання указу Президента: «використання Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності	Враховано у змісті ОК 4 «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин та фахівців» (зокрема, у модулі «Оцінювання особливих освітніх потреб та розвитку дитини в Інклюзивно-ресурсному центрі»), а також у програмі виробничої практики у закладах освіти.

<p>впровадження інклюзивного навчання в Україні), кандидат педагогічних наук; Оксана Федоренко, керівник сектору професійного розвитку педагогічних працівників ДУ «Український інститут розвитку освіти»</p>	<p>та здоров'я дітей і підлітків для оцінки потреб вихованців закладів інституційного догляду та виховання дітей, закладів освіти згідно з термінами, визначеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 526 “Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017—2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу”.</p>	
	<p>Знайомити з кращими практиками реалізації інклюзивного навчання в Україні та з сучасним міжнародним досвідом.</p>	<p>Враховано під час реалізації професійної та наукової співпраці українських та польських колег, результатом чого стало розроблення вибіркового блоку <i>«Інтегрована та інклюзивна освіта (польський досвід) / Edukacja integracyjna i włączająca (polskie doświadczenia)</i>.</p>
	<p>При розробленні змісту робочих програми враховувати концепцію «Нова українська школа» задля реалізації державної політики в освітній галузі.</p>	<p>Враховано у змістовому наповненні освітньо-професійної програми, адже інклюзивне освітнє середовище є невід’ємним компонентом формули Нової української школи.</p>

Гарант освітньо-професійної програми,
завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Олена МАРТИНЧУК